

**SAMENWERKINGSVERBAND VO/VSO
MIDDEN-HOLLAND & RIJNSTREEK**

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Groene Hart Praktijkschool

***2013-2017; tussentijds bijgesteld op
2-11-2015****

1 INLEIDING

2 SCHOOLGEGEVENS

- 2.1 Contactgegevens
- 2.2 Onderwijsvisie/schoolconcept
- 2.3 Onderwijsaanbod
- 2.4 Kengetallen leerlingpopulatie
- 2.5 Gemiddeld aantal leerlingen per klas
- 2.6 Toelatingsbeleid CSG Groene Hart

3 BASISONDERSTEUNING

- 3.1 Basiskwaliteit
- 3.2 Preventieve en licht curatieve interventies
- 3.3 Ondersteuningsstructuur
- 3.4 Planmatig werken

4 EXTRA ONDERSTEUNING

- 4.1 Extra arrangementen
- 4.2 Overzicht samenwerkingspartners

5 GRENZEN EN GROEIMOGELIJKHEDEN

- 5.1 Groeimogelijkheden basisondersteuning
- 5.2 Groeimogelijkheden extra ondersteuning
- 5.3 Grenzen van de extra ondersteuning van de school

6 PROFESSIONALISERING

7 BIJLAGEN

Checklijst basisondersteuning Samenwerkingsverband VO Midden-Holland en Rijnstreek

1 INLEIDING

De wetgeving Passend onderwijs schrijft voor dat iedere school/vestiging in het samenwerkingsverband een ondersteuningsprofiel heeft.

Het SOP (verder: SOP) is een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

Het SOP heeft verschillende functies:

- profilering: welke extra ondersteuning geven de scholen aan leerlingen met extra onderwijs- (en zorg)behoeften;
- kwaliteitsfunctie: een sturingsinstrument op kwaliteit;
- toelating: een document dat een rol speelt bij de toelating van leerlingen;
- communicatie: intern binnen de school, maar vooral ook naar partner toe, zoals ouders, andere scholen en jeugdzorginstellingen.

Het SOP wordt eenmaal in de vier jaar door het bevoegd gezag van de school vastgesteld.

De medezeggenschapsraden hebben adviesrecht met betrekking tot de vaststelling of wijziging van het SOP.

In het SWV VO MHR is ervoor gekozen om in het SOP niet alleen de extra ondersteuning op te nemen, maar ook de basisondersteuning. De basisondersteuning is die ondersteuning die elke school in het SWV biedt. De basisondersteuning is in een document beschreven.

Dat document wordt opgenomen als onderdeel van het ondersteuningsplan.

Een vertaling van de basisondersteuning in enkele overzichten vindt u in dit SOP.

2 SCHOOLGEGEVENS

2.1 Contactgegevens

Naam school/vestiging	Groene Hart Praktijkschool
Brinnummer	26LR
Adres en plaats	Postbus 166 2400AD Alphen aan den Rijn
Telefoonnummer, e-mailadres	0172 473175
Website	www.groenehartpraktijkschool.nl
Vestigingsdirecteur	Willem van Ouwkerk
Contactpersoon ondersteuning	Anne-Marie Vonk

2.2 Schoolconcept

Korte Impressie van de school

De Groene Hart Praktijkschool is onderdeel van Scope Scholengroep.

Het is een kleinschalige voorziening (per 1 oktober 2015 187 leerlingen).

De school telt 13 jaarklassen.

Het gebouw heeft een aantal praktijklokalen, een tuin en een kas op het betrekkelijk ruime terrein van de school. De kleinschaligheid zorgt voor een overzichtelijk geheel, de leerlingen worden gekend.

In hoeverre heeft de school te maken met verschillen tussen leerlingen?

Hoewel het praktijkonderwijs wordt gerekend tot het reguliere voortgezet onderwijs kenmerkt de populatie van de school zich door het gegeven dat de PRO school geen landelijk erkend diploma kent. Leerlingen die praktijkonderwijs volgen hebben hiervoor nodig

- tot en met 31 december 2015 een beschikking van de regionale verwijzingscommissie; voor zittende leerlingen blijft deze beschikking ook na deze datum geldig en
- voor nieuwe leerlingen vanaf 1 januari 2016 een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van het Samenwerkingsverband VO.

Kenmerkend voor de leerlingen zijn leerachterstanden en een verminderde cognitie. De school schat dat daarnaast zo'n 15% van de leerlingen speciale behoeften heeft op het gebied van gedrag, waarbij er zowel sprake kan zijn van het begrenzen van gedrag als ook het stimuleren tot activiteit. Het geven van inzicht in gedrag aan de betrokken leerlingen is een belangrijk item voor het personeel.

Momenteel heeft ongeveer 35 % van de leerlingen een allochtone achtergrond. Daarnaast is er sprake van een relatief hoog aantal leerlingen uit de sociaal-economische achterhoede. De leerlingen stromen uit naar arbeid of vervolgonderwijs. Van deze groep gaat ongeveer 35% naar vervolgonderwijs (veelal MBO Entree, niveau 1), 65% stroomt uit naar werk, eventueel in combinatie met MBO-BBL). De school werkt samen met het ID College (MBO) en biedt de Entreeopleiding samen met het ID op locatie van de Groene Hart Praktijkschool.

Hoe wordt binnen de school op speciale onderwijsbehoeften gereageerd?

Bij iedere leerling die toegelaten wordt tot het PRO is sprake van een specifieke onderwijsbehoefte. Dat kan zowel op didactisch gebied zijn, als op de pedagogische aanpak. De aanpak van de school is gericht op het maximaal benutten van de mogelijkheden van iedere leerling. Elke leerling heeft een coach, de eerstverantwoordelijke voor het volgen van de leerling op de Groene Hart Praktijkschool. Voor iedere leerling wordt een individueel ontwikkelingsplan (IOP) en een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld.

De school is voorafgaand aan het opstellen van het eerste SOP (2013) gevraagd het schoolconcept te karakteriseren door deze te toetsen aan een aantal dimensies. Onderstaande gegevens zijn gecontroleerd en bijgesteld in november 2015. In onderstaand overzicht staan uitersten geformuleerd en de vraag is wat het meest van toepassing is op de school. Een '1' betekent sterk in de richting van het ene uiterste en een '4' sterk in de richting van het andere uiterste.

Schoolconcept school	1	2	3	4	
Overdragen van kennis	☐	☐	X	☐	Zelf ontdekken
Kennis verwerven	☐	☐	X	☐	Werken met kennis
Klassikaal leren	☐	☐	X	☐	Individueel en groepsleren
Sturing van het leren door de lkr.	☐	X	☐	☐	Leerlingen sturen eigen leren
Alle leerlingen op bepaald basisniveau brengen	☐	☐	X	☐	Maximale uit elke leerling halen
Leerstof bepaalt de leerweg *	☐	☐	X	☐	Beginsituatie van de leerling bepaalt de leerweg
Nadruk op gestructureerde opdrachten*	☐	X	☐	☐	Nadruk op vrije opdrachten
Beoordeling van prestaties o.b.v. gelijke normering	☐	X	☐	☐	Beoordeling van leervorderingen o.b.v. beginsituatie van leerlingen
Beoordeling door de leerkracht	☐	X	☐	☐	Zelfbeoordeling door de leerling
Evaluatie onderwijs o.b.v. leervorderingen groep	☐	☐	X	☐	Evaluatie onderwijs o.b.v. leervorderingen individuele leerling
Evaluatie onderwijs door de lkr.	☐	X	☐	☐	Evaluatie samen met leerlingen

Toelichting:

* Er zijn in bovenvermelde scores op een aantal punten verschillen tussen de onder- en bovenbouw van de school. Waar in de onderbouw de sturende rol van de leerkracht aanmerkelijk is, wordt vanaf het derde leerjaar de leerling nadrukkelijker betrokken bij de eigen leerontwikkeling. Tijdens de klassenbezoeken waren de verschillen tussen onder en bovenbouw in wijze van benadering zichtbaar.

Hoe wordt de continuïteit van de onderwijszorg voor elke leerling verzekerd?

Het IOP is uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van de leerling. Het IOP, opgesteld bij de start van de leerling, geeft een beeld van het mogelijke uitstroomperspectief naar arbeid of vervolgonderwijs en welke doelen daarvoor gehaald moeten worden. Tweemaal per jaar wordt het IOP geactualiseerd en zo nodig bijgesteld. Een en ander wordt met de leerling besproken, ook de ouders worden voor een bespreking uitgenodigd.

De coach kan zich richten tot een intern zorgteam wanneer er vragen over of problemen met leerlingen zijn. Zo nodig kan het Flex ZAT ingeschakeld worden. De school werkt, vanuit een zelfde visie nauw samen met het jeugd- en gezinsteam JGT.

2.3 Onderwijsaanbod

Wij beschrijven hier de voorzieningen van de school tegen de achtergrond van alle mogelijke voorzieningen die op dit moment op scholen, van wat voor soort dan ook, bestaan. In de praktijk heeft geen enkele school alle voorzieningen.

Van reguliere scholen kan, in de huidige verdeling van mensen en middelen onder de schoolsoorten, verwacht worden dat zij maar beperkt kunnen 'scoren' op deze velden van onderwijszorgvoorziening. Speciale scholen (en ook SBO en Praktijkonderwijs) bieden vergeleken met het (overige) reguliere onderwijs zijn algemeenheid:

1. Meer aandacht per individuele leerling.
2. Meer (tijd om) aangepast onderwijsmateriaal (te maken).
3. Een aangepaste fysieke ruimte.
4. Specifieke expertise.
5. Zorg van andere instanties, verweven in het onderwijs.

Voor alle speciale voorzieningen gelden de kenmerken 1, 2 en 4. In sommige typen speciale voorzieningen zien we dat daarnaast de kenmerken 3 en/of 5 een belangrijke rol spelen. Hierna bespreken we hoe uw speciale voorziening er op de 5 velden uit ziet.

Veld 1: de hoeveelheid aandacht/handen in de klas

Hoeveel extra handen bovenop de klassendocent zijn op schoolniveau beschikbaar voor werk in het primaire proces met leerlingen.

Schoolniveau, situatie 1-10-2015

<i>Functionaris(sen)</i>	<i>Aantal uren per week</i>	<i>Aantal betrokken lln.</i>
Ambulant begeleider	28	24
Stagiaires orthopedagogiek	36	variabel
Orthopedagoog	17	variabel
RT	2	variabel
Taalspecialist	12	klas 1 t/m 3

Veld 2: de onderwijsmaterialen

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

X alternatieve methodes,

X gericht op zelfredzaamheid

X met een lager tempo, veel herhalen

X die (veel/snel) lezen vermijden,

X gericht op auditieve informatieverwerking,

gericht op visuele informatieverwerking,

uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen,

anders, nl

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken:

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling

begrenzing van het gedrag, nl. inzichtkaarten

uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. MRT materialen

het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen, nl. groeikaarten en certificaten tbv het portfolio en diploma PrO

begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving)

anders, nl

Aanpassingsvermogen aan kind specifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

MRT materialen

Veld 3: de ruimtelijke omgeving

In de school zijn de volgende ruimtes beschikbaar / is voldaan aan de volgende ruimtelijke eisen:

Voor speciale bewegingsbehoeften

rolstoeltoegankelijkheid

time-out ruimte

extra grootte van de lokalen, gangen en speel/gymruimten

een speelplein met extra kwaliteit

Opm.: speelplein met pannakooi, tafeltennistafel, basketbalring

Voor verzorging en therapie

verzorgingsruimte

revalidatie- en therapieruimte (bv. voor fysiotherapie)

omgeving gericht op sensorische beleving (snoezelmuur e.d.)

rustruimte

Voor speciale leerbehoeften

- handenarbeidlokaal/atelier/technieklokaal
- speel-/gymlokaal
- keuken (voor leerlingen)
- schooltuin
- dierenverblijf
- zwembad
- anders, nl winkel

Opm.: Juist de praktijklokalen zijn voor de leerlingen met een speciale behoefte van groot belang, immers voor veel leerlingen is de praktijkschool eindonderwijs. Het opdoen van praktische vaardigheden in een 'praktijksetting' is een belangrijk onderdeel van het leerproces. De huisvesting van de Groene Hart Praktijkschool beperkt de school enigszins in haar praktische mogelijkheden: met bijna 190 leerlingen is de school overvol.

Veld 4: de expertise

De school heeft teamexpertise op het gebied van handelingsgericht werken, werken met leerlijnen en leerstijlen. De school heeft geen volledige expertise op het gebied van de teamaanpak van gedrag. Ouders zijn bij de school betrokken door deelname aan de klankbordgroep en de medezeggenschapsraad. Ouders worden minimaal driemaal per jaar op school uitgenodigd: éénmaal voor een algemene ouderavond en tweemaal om te spreken over het individueel ontwikkelingsplan en het onderwijsperspectiefplan.

De beschikbaarheid van expertise (gecertificeerd) op specifieke gebieden is bij de Groene Hart Praktijkschool als volgt:

Binnenschools	Buitenschools snel toegankelijk	Expertiseveld
nee	nee	Visuele beperkingen
nee	ja	Auditieve beperkingen
ja	Ja	Spraakmoeilijkheden en taalstoornissen
ja	ja	Verstandelijke beperkingen
ja	nee	Motorische beperkingen
nee	ja	Beperkingen door chronische ziektes
ja	ja	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
ja	ja	ADHD en ADD
ja	nee	Angst- en hechtingsstoornissen
ja	nee	Overige psychiatrische aandoeningen
ja	ja	Gedragsproblemen
ja	ja	Dyslexie
nee	ja	Onderwijsachterstanden andere culturen

Veld 5: de samenwerking met andere instanties

Uw voorziening onderhoudt contacten met de volgende externe partners:

	<i>nooit</i>	<i>sporadisch</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>	<i>integraal handelingsplan</i>
SMW	☐	☒	☐	☐	☐
Jeugd en Gezins Team	☐	☐	☒	☐	☐
GGD	☐	☐	☒	☐	☐
Kinderziekenhuis	☐	☒	☐	☐	☐
Revalidatiekliniek	☒	☐	☐	☐	☐
Justitiële inrichting	☐	☒	☐	☐	☐
Gemeente leerplicht	☐	☐	☐	☒	☐
Provincie verkeerseducatie	☐	☐	☐	☐	☒

Toelichting: In het praktijkonderwijs is het hebben van contacten en samenwerken met het bedrijfsleven van essentieel belang. De school heeft een netwerk van stage contacten.

2.4 Kengetallen leerling populatie

Overnemen en/of verwijzen naar vensters voor verantwoording/zorgplan.

Per afdeling een overzicht opstellen.

Schooljaar	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015
Praktijkonderwijs				
Totaal aantal leerlingen	152	159	172	187
Leerlingen met lwoo	1	2	0	0
Leerlingen met LGF cluster 1	0	0	0	0
Leerlingen met LGF cluster 2	3	2	1	0
Leerlingen met LGF cluster 3	13	12	16	6
Leerlingen met LGF cluster 4	8	10	14	18
Verwijzingen PrO	<i>voor ons niet van toepassing</i>			
Verwijzingen vso cluster 1	0	0	0	0
Verwijzingen vso cluster 2	0	0	0	0
Verwijzingen vso cluster 3	2	2	0	-
Verwijzingen vso cluster 4	1	0	3	-
Thuiszitters	1	1	3	2
Voortijdig schoolverlaters	0	0	0	0

2.5 Gemiddeld aantal leerlingen per klas Gemiddeld aantal leerlingen per klas

	1 ^e leerjaar	2 ^e leerjaar	3 ^e leerjaar en hoger
Praktijkonderwijs	<i>15 klas, 10 groep</i>		

2.6 Toelatingsbeleid CSG Groene Hart

Afgestemd op de richtlijnen van de Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS)

Voor aanmeldingen gedaan t/m 15 maart 2016* geldt dat de reguliere toelatingsprocedure gevolgd wordt. Dat betekent dat een bericht betreffende toelating of afwijzing tussen 13 en 21 april 2016 wordt verzonden.

Indien niet voldaan is aan de voorwaarden om toegelaten te worden, gaat na 21 april een tweede toelatingstermijn in van 4 weken.

* Voor Lwoo en PrO geldt de aanmelddatum 1 februari 2016. De formele procedure start vanaf 15 maart 2016

Aanmeldingen gedaan ná 15 maart 2016 worden op de wachtlijst geplaatst. Als de gegevens compleet zijn, ontvangt u uiterlijk 10 weken (6 weken met een eventuele verlenging van 4 weken) na ontvangst van het aanmeldingsformulier bericht over toelating of afwijzing.

Bij aanmeldingen voor hogere leerjaren geldt altijd de volgende regel: u krijgt pas bericht over mogelijkheid tot toelating na 15 juni. Uitgangspunt is dat wij niet tot toelating zullen overgaan als de klassengrootte wordt overschreden of de ondersteuningsvraag niet passend is bij ons onderwijs. In voorkomende gevallen zullen wij dit nader onderbouwen.

Toelatingsvoorwaarden**

Uw zoon/dochter/pupil wordt toegelaten indien:

- u de grondslag van onze school onderschrijft en/of respecteert
- de vraag om plaatsing conform het advies van de vorige school is
- de ondersteuningsvraag voor uw kind past bij de vestiging, zoals beschreven in het betreffende schoolondersteuningsprofiel (SOP)
- de betreffende vestiging voldoende informatie heeft verkregen om een beeld te kunnen vormen over de ondersteuningsvraag
- de verstrekte informatie juist en volledig is
- er voldoende plaatsingsruimte is (dit geldt alleen na aanmelding later dan 15 maart 2016 of later dan 1 februari 2016 bij Lwoo- en PrO-aanmelding).

** Als wij uw zoon/dochter/pupil niet kunnen toelaten, gaan wij, conform de Wet op Passend Onderwijs, met u onderzoeken welke school of welke onderwijsvorm wel mogelijkheden heeft.

De maximale groepsgroottes staan hieronder vermeld:

Praktijkonderwijs: 15 leerlingen

- Leerpark Lwoo-onderbouw: 17 leerlingen
- Leerpark onderbouw vmbo-B/K en vmbo-GL: 24 leerlingen
- Leerpark bovenbouw: 24 leerlingen
- Lyceum: alle leerjaren en niveaus maximaal 30 leerlingen
- Rijnwoude: vmbo-B/K: 25 leerlingen
- Rijnwoude: vmbo-TL en Havo: 28 leerlingen
- Topmavo onderbouw: 28 leerlingen
- Topmavo bovenbouw: 30 leerlingen,
- Topmavo havo: 30 leerlingen
- Topmavo TL/havo: 28 leerlingen

3 BASISONDERSTEUNING

Het begrip basisondersteuning staat niet in de wet. Basisondersteuning kan verschillen per samenwerkingsverband, maar wordt binnen één samenwerkingsverband eenduidig geformuleerd. Het is aan de schoolbesturen en het samenwerkingsverband om het ambitieniveau gezamenlijk te bepalen en in beleid te operationaliseren. Het SWV heeft de basisondersteuning geformuleerd in een notitie. Voor de scholen van het SWV MHR is de basisondersteuning in eerste instantie iets dat in de klas plaatsvindt. Goed klassenmanagement is daarvoor van groot belang.

De basisondersteuning bestaat uit vier deelaspecten:

- 1 basiskwaliteit van de school, weergegeven door het toezichtarrangement dat de inspectie aan de school heeft toegekend
- 2 preventieve en licht curatieve interventies
- 3 ondersteuningsstructuur
- 4 planmatig werken

Deze deelaspecten staan beschreven in een checklijst. Deze checklijst is als bijlage bijgevoegd. Een nadere uitwerking volgt hieronder.

3.1 Basiskwaliteit

Uit het meest recente rapport van de onderwijsinspectie blijkt dat de Groene Hart Praktijkschool een basisarrangement heeft (september 2014).

3.2 Preventieve en licht curatieve interventies

Interventies binnen basisondersteuning	Beknopte omschrijving
- Dyslexie	De school neemt bij vermoeden van dyslexie contact op met de ouders. Een dyslexieverklaring is voor onze school niet nodig; bij overstap naar het MBO kan een dyslexieverklaring gevraagd worden. Wij geven de ouders hierin advies. Als een leerling moeite heeft met (begrijpend) lezen en spelling houden we daar in het IOP rekening mee. Indien nodig wordt SprintPro ingezet en de RT-er ingeschakeld.
- Dyscalculie	Rekenzwakke leerlingen werken met een aangepast programma. Als uitgesloten is dat een leerling nog vorderingen kan maken op dit gebied bieden we hem alleen nog een 'onderhoudsprogramma' aan en laten we de leerling een compensatieprogramma volgen / andere competenties ontwikkelen.
- Minder dan gemiddelde intelligentie	In het uiterste geval plaatsen we door naar cluster-3.
- Meer dan gemiddelde intelligentie (hoogbegaafd)	Niet van toepassing.
- Gebruik aangepaste voorzieningen gebouw	Het zorgplein wordt dagelijks intensief gebruikt en het is erg plezierig dat we ruime lokalen hebben: onze leerlingen willen graag bewegen.

- Medische handelingen	Onze BHV-ers zijn EHBO-gecertificeerd. Een aantal ook AED. Insuline spuiten is niet toegestaan voor niet-medisch personeel.
- Lichte zorg in samenwerking met ketenpartners (bijvoorbeeld GGD)	De schoolarts voert het medisch onderzoek voor leerlingen van de tweede klassen uit. Deze dienst verzorgt ook voorlichting over gezondheid en verslavingsproblematiek. Gemiva speelt een rol bij de jobcoaching. Bureau Halt, JPT, JGT en de schoolagent, leerplicht zijn regelmatige gasten.
- SoVa-training	Vindt plaats binnen de lessen: elke coach geeft 1 uur 'coaching' en minimaal 1 uur SoVa. Daarnaast verzorgen we Rots en Watertrainingen voor alle eerste klassen.
- Faalangstreductietraining	Het Praktijkonderwijs houdt als vanzelf rekening met faalangstige leerlingen. Er zijn 2 docenten die in 2016 de cursus 'faalangstreductie training' gaan volgen.
- Huiswerkbegeleiding	In de onderbouw wordt er voornamelijk huiswerk gegeven voor de vakken Engels, Nederlands woordenschat en EHBO. In de bovenbouw wordt met name huiswerk gegeven voor VCA, AKA en BHV. Leerlingen krijgen tijdens 'werktijd' (= 2 uur per week) de gelegenheid om (extra) werk onder begeleiding van een docent te maken.
- Examentraining	Maakt vast onderdeel uit van het lesprogramma (zie ook 'werktijd'). We werken volgens de kwalificatiestructuur van het MBO, dus het gaat niet zozeer om AVO-examens, maar om het opbouwen van het portfolio en om het afleggen van de proeve van bekwaamheid.
- Vragenlijsten om psychosociale problemen bij leerlingen te signaleren	Worden door de orthopedagoog in combinatie met de zoco en de coach, ouders en leerlingen ingezet.
- Remedial teaching	Op woensdag en donderdag is de RT-er aanwezig. Hij begeleidt leerlingen en helpt collega's op weg.
- Steunlessen	Werktijd in de bovenbouw. Leerlingen werken dan aan vakken naar keuze en worden daarbij ondersteund door docenten.
- NT2	Eén docent verzorgt één uur per week NT2 voor met name ex-ISK leerlingen.
- Weerbaarheidstraining	Zie Rots en Watertraining, gebeurt indien nodig ook op individueel niveau. Daarnaast worden vanaf 2016 ook weerbaarheidstrainingen voor meisjes verzorgd door personeel van de school.
- Concentratietraining	We haten de werkvorm 'denken, doen, nakijken'. Leerlingen moeten hun werk altijd eerst zelf beoordelen vóór ze het aan de docent voorleggen.
- Structuur uur	
- Zelfverdediging	Wordt bij ons niet verzorgd. In voorkomende

	gevallen verwijzen we door naar bijv. een door een sportschool verzorgde training.
- Taalbegeleiding	Zit in het curriculum. Zie taalbeleidsplan GHP.
- Rekenbegeleiding	

3.3 Ondersteuningsstructuur

Op de vo-scholen wordt onderscheid gemaakt tussen eerstelijns, tweedelijns en derdelijns ondersteuning. De eerstelijns en tweedelijns maken deel uit van de basisondersteuning van de school. De derdelijns valt onder de extra ondersteuning.

De ondersteuningsstructuur binnen de basisondersteuning gaat in eerste instantie over de leraar en de mentor (eerste lijn). Daarvoor wordt het volgende als minimum geformuleerd:

- klassenmanagement
- kennis van en kunnen omgaan met verschillende leer- en doceerstijlen
- begeleiden en vormgeven van een veilig groepsproces
- basiskennis en in basis kunnen omgaan met leer- en gedragsproblemen

3.3.1 Korte beschrijving van de school op basis van deze vier punten

NB: alle vier hieronder beschreven velden maken deel uit van het functioneringsgesprek.

Klassenmanagement	In de praktijkvakken ontwikkelen de leerlingen zich volgens het IOP. Dat vraagt veel van docenten. Leerling A kan werken aan een houten model, leerling B maakt een kozijnverbinding. Dat vraagt veel van de kennis en vaardigheden van de docent. Bij de theorievakken werken we minder adaptief dan bij de praktijkvakken het geval is, maar ivoeral wordt gedifferentieerd les gegeven (differentiatie in tijd, niveau)
Kennis van en kunnen omgaan met verschillende leer- en doceerstijlen	Leren door doen staat centraal. Leerkrachten zijn niet allemaal op de hoogte van de meest voorkomende leerstrategieën, maar door wederzijdse lesobservaties gaat het gesprek daar wel over.
Begeleiden en vormgeven van een veilig groepsproces	Jaarlijks wordt de SAQI afgenomen en om de drie jaar de tevredenheidsonderzoeken. Deze worden geevalueerd en de nodige acties worden geagendeerd. Vormen van begeleiding zijn: coachgesprekken, lessen cultuur en maatschappij, sovatraining, darmalessen. Met het beoordelen van de competentiegroei beoordelen we standaard het niveau van samenwerken, zelfreflectie e.d.; zo is het onderhouden van een veilig groepsklimaat vast onderdeel van het curriculum.
Basiskennis en in basis kunnen omgaan met leer- en gedragsproblemen	Dhr. Willem de Jong heeft in 2013 trainingen autisme en ADHD verzorgd (team). Daarnaast hebben in 2015 vijf collega's de cursus 'coachvaardigheden C' met goed gevolg afgerond. Deze kennis hebben zij gedeeld met andere teamleden.

3.3.2 Functionarissen eerste en tweede lijn

Bij de ondersteuning in de tweede lijn zijn op deze school de volgende functionarissen betrokken.

Functionarissen	Fte	Taken
Mentor	1,18	Is beschreven in schoolplan. Coach is de spil in de driehoek school - leerling - ouders. Gaat veel verder dan slechts het mentoraat: de coach zorgt er voor dat de leerling stappen maakt naar het uitstroomprofiel.
Teamleider	0,6	Aansturen van het onderbouw cq bovenbouwteam.
Zorgcoördinator	0,84	Aansturen van het Intern Zorgteam, begeleiding van leerlingen die een bovengemiddelde ondersteuningsvraag hebben, coördineert werkzaamheden medewerkers zorgplein, helpt leerlingen verder die gebruik maken van het zorgplein, deelnemer Flex ZAT, aanmelden van leerlingen bij externen. Ook speelt zij een rol in de toelatingsprocedure.
Vertrouwenspersoon	NB	Er is een externe vertrouwenspersoon; er zijn twee interne contactpersonen die kunnen doorverwijzen naar de vertrouwenspersoon. Het gaat dan om klachtrecht. De schoolleider, zorgcoördinator en de coaches treden op als vertrouwenspersoon. Regeling in schoolgids opgenomen.
Remedial teacher	0,16	Preteaching, RT-taken, met name op het gebied van taalontwikkeling / vermeende dyslexie.
Decanaat	0,08	Leerlingen voorlichten over vervolgopleidingen en het leggen van contact met die opleidingen; warme overdracht naar het MBO.
Schoolmaatschappelijk werk	0,2	De SMW-er analyseert leerlinggegevens (logboek / verzuim e.d.) uit Magister en rapporteert daarover naar de directeur.
Orthopedagoog	0,5	De orthopedagoog is tevens teamleider onderbouw. <ul style="list-style-type: none"> - Warme overdracht BaO - Koude overdracht (o.a. DOD) - Uitvoeren acties die voortvloeien uit de toetskalender - initiëren en uitvoeren van onderzoek. - Werkt nauw samen met andere disciplines, waaronder de zorgcoördinator.
Psycholoog	0	We maken gebruik van externe diensten.
Gespecialiseerd docent		<ul style="list-style-type: none"> - Leer- en gedragsspecialist - Taal coördinator - Vakdocenten - Masters SEN - Assessoren - Intervisiecoach - Onderwijskundige - Jobcoaches en stagecoaches

Functionarissen	Fte	Taken
Externe functionarissen		
Vertegenwoordiger JGT		Onderhoudt contact over zorgleerlingen met de zorgcoördinator.
Schoolarts		Standaard GGD-schoolartsenonderzoek 2 ^e jaars; advies functie voor teamleden, inzet bij zorgwekkend ziekteverzuim.
Medewerkers werkgeversservicepunt, UWV		Overleggen met stagebegeleiders en jobcoaches. Taak: leerlingen begeleiden naar werk en het ondersteunen van leerlingen als zij een baan hebben.
Schoolagent, leerplichtambtenaar en medewerke(s) SWV		Preventief en/of curatief optreden als dat in het belang van de leerling en/of diens ouder(s)/verzorger(s) is.

3.3.3 Ondersteuningsstructuur

De ondersteuningsstructuur op school wordt gekenschetst door de volgende vormen van overleg.

Overleg	Behandelde onderwerpen
Leerlingbespreking	We kennen IOP-besprekingen (coaches en docenten onder / bovenbouwteam incl. bouw- en zorg coördinator) en IZT-besprekingen (coach, orthopedagoog en zorg coördinator).
Klasbespreking	Is verweven met een IOP-bespreking.
Intervisie	Er is op deze school een intervisiegroep die tot doel heeft het pedagogisch en onderwijskundig handelen van de docent te professionaliseren.
Intern zorgteam	Zie cel 'leerlingbespreking'.
Flex ZAT	Hier worden leerlingen besproken die school overstijgende ondersteuningsvragen hebben.
Overleg met de leerplichtambtenaar	Enkele malen per jaar worden leerplichtzaken doorgenomen met de zorgcoördinator; preventief overleg dat kan leiden tot curatief optreden.
Overleg AB / AED	De begeleiders passend onderwijs (voorheen: ambulante begeleiders) nemen deel aan het regulier IOP-overleg. Driemaal per jaar voert de zorgcoördinator overleg met de AB-ers.
Overleg jobcoachorganisatie GEMIVA	Het PrO is verplicht leerlingen nog twee jaar na het verlaten van de school te volgen. Eén van de middelen daartoe is dmv het overleg met de (interne) jobcoaches met GEMIVA (jobcoachorganisatie).
Overleg met SWV: zoco-overleg	Het SWV houdt vier-zesmaal per jaar een

Naam adm.-pakket/systeem	Gegevens
Magister	We willen Magister gaan inzetten als databank voor het IOP. Het gaat dan bijv. om NAW, leerrendementen, IQ, SE-problematiek, competentiegroei, uitstroomprofielen.
Toetsen	Vak - en vormingsgebieden
CITO	Taal en rekenen (DLE)
Deviant	Idem, met name bovenbouw
SAQI	s.e.-problematiek
NIO / WISC / SON etc	IQ
Woordendenschat	Nederlands, vaktaal en schooltaaltoetsen
Peabody	Woordenschat (objectief)
Assessment Arbeid	Stagegeschiktheid
Bovenbouwproef	Geschiktheid deelname Entreeklas
	informatiebijeenkomst met zorgcoördinatoren. Doel o.a.: afstemmen acties.
Overleg Veilige School	Viermaal per jaar voert de schoolleider overleg met het openbaar ministerie, andere schoolleiders, leerplicht, politie, HALT en de gemeenten overleg over schoolveiligheidsthema's.

3.4 Planmatig werken

Als een school planmatig werkt, betekent dat dat de school een goede manier hanteert om na te gaan welke onderwijsbehoefte leerlingen hebben, daarop een passend onderwijsaanbod organiseert en dit regelmatig evalueert. Als het nodig is, schakelt de school bovendien aanvullende expertise van buiten in.

3.4.1 Volgen van de ontwikkeling van leerlingen

De wijze waarop de (leer)ontwikkelingen van de leerlingen worden gevolgd.

Kenmerken van planmatig werken van de school.

De standaarden die de onderwijsinspectie hanteert voor 'planmatig werken' zijn leidend. We verwijzen hier naar de checklijst, die als bijlage is toegevoegd.

Groepsplannen, individuele ontwikkelingsplannen en ontwikkelingsperspectief

De school werkt met **individuele ontwikkelingsplannen** (per leerling; driemaal integrale bespreking per leerling per jaar en driehoeksgesprek school - leerling - ouders tweemaal per jaar); **handelingsplannen** en **groepsplannen** (bijvoorbeeld voor vakken als cultuur en maatschappij; wordt aan het begin van elk schooljaar opgesteld en de stand van zaken gaat in de warme overdracht mee).

4 EXTRA ONDERSTEUNING

In dit hoofdstuk staat de extra ondersteuning/gespecialiseerde ondersteuning beschreven. De extra ondersteuning bestaat uit arrangementen. Deze arrangementen kunnen licht en tijdelijk zijn, of structureler en intensiever. Het zijn allemaal arrangementen die op de school zelf worden gerealiseerd. Vaak in samenwerking met externe partners.

4.1 Extra arrangementen

In onderstaande tabel staat aangegeven wat de school beschikbaar heeft op de vijf velden, te weten Deskundigheid, Aandacht en tijd, Voorzieningen, Gebouw en Samenwerkingspartners. Tevens wordt vermeld voor welke ondersteuningsbehoefte dit arrangement toe te passen is.

Naam arrangement	Voor welke groep leerlingen
Aandacht en tijd	Alle leerlingen met een OPP dat uitstijgt boven basisondersteuning krijgen hierboven nog 30 minuten per week extra aandacht van de begeleider(s) Passend Onderwijs.
Materialen en hulpmiddelen	Alle materialen en hulpmiddelen zijn afgestemd op de mogelijkheden van de doelgroep. VB.: <ul style="list-style-type: none">• de werkprocessen bij o.a. koken, horeca, techniek, ZW zijn op hulpkaarten beschreven.• Voor het vak rekenen hebben we dozen met hulpmateriaal.• We werken zoveel mogelijk met concreet materiaal ('Ligthart').
Deskundigheid	<i>Welke expertise wordt ingezet vanuit de school?</i> We hebben de volgende specialisten in huis: <ul style="list-style-type: none">• Assessoren• Intervisiecoach• Jobcoaches• Leer- en gedragsspecialisten (SEN)• Logopedist• Onderwijskundige• Orthopedagoog• RT• Schoolmaatschappelijk werker• Stagebegeleiders• Zorgcoördinator (master SEN)
Samenwerking	<i>Met welke partners?</i> Ambulante Diensten, JGT, Gemeenten, Gemiva, GGD, HALT, JPT, KPC, Leerplicht, MEE, Kristal, Platform Praktijkonderwijs, OnderwijsAdvies, Prisma, SWV (VO en WSNS).
Voorzieningen in het gebouw	De begane grond is goed toegankelijk; de verdiepingen zijn te bereiken middels een trap lift. Brede gangen, ruime lokalen, praktische schooltuin, zorgplein.

De volgende leerlingen komen voor dit arrangement in aanmerking (voorwaarden):
Alle leerlingen, toeleidingsinstrument is IOP. Voor LGF-leerlingen ook extra tijd en begeleiding AB toevoegen.

4.2 Overzicht samenwerkingspartners

Voor de extra ondersteuning aan leerlingen op de school wordt samengewerkt met de volgende ketenpartners.

Samenwerkingspartner	Activiteit
SWV MHR	Zorg coördinatoren overleg Overleg Kamer Rijnstreek (schoolleider) Plaatsingsoverleg (onderbouwcoördinator).
LwOO	Overleg bij op- en afstroom en curriculumoverleg
Prisma	
Cluster 1	nvt
Cluster 2	HP en AB (AB is tegenwoordig 'Begeleider Passend Onderwijs).
Cluster 3	HP en AB
Cluster 4	HP en AB
GGD	Schoolartsenoverleg; FlexZAT, voorlichting gezonde school, voorlichting loverboys, voorlichting seksualiteit en relaties, voorlichting voedings- en genotsmiddelen.
JGT	Deelname FlexZAT, soms: een gezin, een plan.
GGZ	Contact indien leerling daar onder behandeling is.
Gemeente	Overleg op niveau wethouder onderwijs, wethouder verkeer, regisseur jeugdbeleid, het werkgeversservicepunt.
RPA	Regionaal Platform Arbeid: werknemer- en werkgeversvraagstukken.
Politie	Overleg schoolagent, veilige school, Flex ZAT, JPT.
CTVS	Inbreng Flex ZAT / onderwijsopvangvoorziening.
Leerplicht	Casuïstiek overleg, DUO-meldingen voorbereiden.
RMC	Via CTVS.
Halt	Via leerplicht, maar ook voorlichting over bijvoorbeeld cyberpesten. Deelnemer 'veilige school'.
Veilig thuis (AMK)	Melding en afhandeling.
Raad voor de Kinderbescherming	Bij ondertoezichtstellingen en als informatiebron.
Onderwijs opvangvoorziening	Verwijzing en terugplaatsing van leerlingen met ondersteuningsvragen op het gebied van het se functioneren, met name gedrag.
ROC	Rechtstreekse samenwerking met ID college en ROC Leiden op het gebied van AKA/Entree en ook delen van expertise, bijv. door deelname aan debatten, curriculumopbouw.
Centrum voor autisme	Adviesorgaan.
GGZ Rivierduinen/Curium	Wordt betrokken bij hulp- en adviesvragen.
Platform Praktijkonderwijs	Het Praktijkonderwijs is in regio's verdeeld. Wij behoren tot regio 9c. Het Platform verzorgt studiebijeenkomsten, jaarvergaderingen, de uitstroommonitor, contacten met

	Vensters Voor Verantwoording. Platform is de link naar de politiek.
Directieoverleg Praktijkonderwijs	De directieleden van praktijkscholen in de regio komen zesmaal per jaar bijeen om onderwerpen aangaande het PrO te bespreken. Denk hierbij aan toeleiding Entree-opleiding, financiën, kwaliteitszorg, personeelsbeleid etc.

5 GRENZEN EN GROEIMOOGELIJKHEDEN (AMBITIE)

5.1 Groeimogelijkheden basisondersteuning

De ambities van de school ten aanzien van het primaire proces (klasniveau) zijn:

- Leerlingen meer mogelijkheden bieden om leerstof op het eigen niveau te volgen. We werken voor de vakken Nederlands en rekenen in de onderbouw met niveaugroepen, in de bovenbouw werken de leerlingen bij die vakken op hun eigen niveau. We willen er naar toe dat de werkwijze van de bovenbouw indaalt in de onderbouw.

Om de ambities om het onderwijs en de ondersteuning op schoolniveau te verbeteren zet de school de komende jaren in op de volgende onderwerpen/thema's/punten:

1. Uitvoeren van de in het schoolplan genoemde resultaatsgebieden:
 - 1.1 doorontwikkelen certificering en diplomering.
 - 1.2 leerlingen toeleiden naar de Entree-opleiding.
 - 1.3 verbeteren faciliteiten nazorg.
 - 1.4 uitvoeren maatregelen n.a.v. tevredenheidsonderzoeken.
 - 1.5 onderhouden van het concept 'de veilige school'.

5.2 Groeimogelijkheden extra ondersteuning

Deskundigheid, Aandacht en tijd, Voorzieningen, Gebouw en Samenwerkingspartners.

We willen met name investeren in het verhogen van het niveau van de basisondersteuning. Daarnaast streven we er naar om middels HRM-beleid (School aan Zet) de deskundigheid van collega's te verhogen.

5.3 Grenzen van de extra ondersteuning van de school

Leerlingen die een beschikking Praktijkonderwijs van de RVC - en na 1 januari 2016 van het samenwerkingsverband - hebben zijn in principe toelaatbaar. Zie hiertoe de paragraaf 'aannamebeleid'. Leerlingen met sterk externaliserend gedrag worden in overleg doorgeplaatst. Leerlingen die speciale ondersteuning nodig hebben (voorheen indicatie clusters 2, 3 en 4) behoren tot de 'grensgevallen'. Zij moeten kunnen functioneren binnen de kaders van deze notitie.

Tenslotte: de Groene Hart Praktijkschool is bereid om mee te werken aan het delen van kennis.

6 PROFESSIONALSERING

De ambitie van de school (alle medewerkers) is om met name te groeien op het gebied van leerlijnontwikkeling in relatie tot het coachen op het IOP.

De voorkeur voor professionalisering gaat uit naar teamscholing en scholing individuele professionals. Goede partners op dit gebied zijn bijvoorbeeld medewerkers SLO, medewerkers landelijke pedagogische centra.

De afgelopen jaren heeft de Groene Hart Praktijkschool aan de volgende vormen van professionalisering aandacht besteed:

soort training	doelgroep	uitvoerder	reslutaat
coachtraining	coaches	KPC (2014: 5 coaches hebben de training gevolgd)	coaches in staat leerling individueel te begeleiden
curriculum PrO	team	Platform Praktijkonderwijs	collega's in staat om de streef- en beheersingsdoelen in leerlijnen te verwerken
s.e.-trainingen	team incl. OOP	Willem de Jong	teamleden hebben algemene kennis van se problematiek
assessorentraining	jobcoaches en leden binnenkring diploma	verschillende aanbieders	medewerker in staat om processen en produkten te beoordelen
kennismaking Rots en Water	team incl. OOP	Cardea	teamleden hebben basiskennis zodat ze lln kunnen aanspreken door terminologie R&W

Voor de komende twee jaar (2016-2018) staat in het kader van collectieve scholing het volgende op het programma:

Agressiereductietraining (Cardea)
Trainingen 'Presentis'

7 BIJLAGE 1 (VASTGESTELD IN 2013 EN BIJGESTELD OP 2 NOVEMBER 2015)

CHECKLIJST BASISONDERSTEUNING SAMENWERKINGSVERBAND VO MIDDEN-HOLLAND EN RIJNSTREEK

1. Basiskwaliteit - toelichting:

Dit aspect verwijst naar de minimale onderwijskwaliteit die gemeten wordt door het toezichtkader van de inspectie van het onderwijs. Scholen die onder het basistoezicht van de inspectie van het onderwijs vallen, hebben hun basiskwaliteit op orde.

Aspect	Toelichting
<i>X Onze school heeft basistoezicht van de inspectie.</i>	Ja, (opnieuw verleend per september 2014)

2. Preventieve en lichte curatieve interventies - toelichting:

Het tweede aspect van de basisondersteuning is gericht op de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt, al dan niet in samenwerking met partners. In het referentiekader wordt een minimale opsomming gegeven van de interventies die bij de basisondersteuning horen:

Aspect	Toelichting
<i>X Op onze school is de vroegtijdige signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen in orde.</i>	<ul style="list-style-type: none">• We hanteren een toetskalender voor didactisch onderzoek en voor SE onderzoek• Alle leerlingen worden minimaal tweemaal per jaar besproken tijdens een IOP overleg.• Daarna wordt het IOP ook met de ouders en de leerling samen besproken.• Voorts houden de specialisten (zorgcoördinator, SMW, orthopedagoog en de logopedist een vinger aan de pols en komen op initiatief van de coach van de leerling in actie).• Zo nodig wordt het Interne Zat ingeschakeld.• Dat geldt ook voor andere (externe) partijen.• De leerplichtambtenaar houdt 6 wekelijks zitting op de school.• Observatie uitstromers SBaO, warme overdracht; stage-assessments en absentieregistratie.• GGD (schoolarts) in de tweede klas, bij zorgwekkend ziekteverzuim

<p><i>X Op onze school is er structureel aandacht voor een veilig schoolklimaat.</i></p>	<p>Zie Vensters voor Verantwoording. (Scholen op de Kaart)</p> <ul style="list-style-type: none"> • De school onderhoudt de kwaliteitscyclus d.m.v. enquêtes leerling- , ouder - en personeelstevredenheid. • Eenmaal per drie jaar neemt de school deel aan het landelijke ITS veiligheidsonderzoek (opnieuw in 2016). • De school neemt deel aan het Regionale Veiligheidsoverleg, waarin naast de politie, OM, de gemeente etc zitting hebben. • Alle onderzoeksgegevens worden met alle partijen (leerlingen, ouders in de klankbordgroep, personeel en alumni besproken. • Het onderwerp veiligheid is een vast onderdeel in het jaarverslag. • In het jaarplan wordt altijd een kopje 'veiligheid opgenomen. • Voorts is er uiteraard een pestprotocol, collega's surveilleren in duo's in elke pauze etc. • Er is een achterwacht aanwezig op het zorgplein. • De RI&E wordt zorgvuldig bijgehouden en geëvalueerd. • Er is een brochure schoolregels (te vinden op de site; leerlingen en ouders worden hiervan op de hoogte gesteld middels onze nieuwsbrief).
<p><i>X Op onze school is een specifiek onderwijsaanbod voor leerlingen met dyslexie.</i></p>	<p>Het Samenwerkingsverband Rijnstreek hanteert een IQ ondergrens van 85 voor dyslexie-onderzoek. Dit in tegenstelling tot wat het Steunpunt Dyslexie aanhoudt: een IQ van 70! Vrijwel al onze leerlingen komen dus zonder dyslexieverklaring binnen en er is meestal geen onderzoek naar dyslexie gedaan. Niettemin bieden we ons onderwijs zodanig aan dat ook mogelijke (laagbegaafde) dyslecten goed mee kunnen komen.</p>
<p><i>X Op onze school is een specifiek onderwijsaanbod voor leerlingen met dyscalculie.</i></p>	<p>Praktijkonderwijs is onderwijs voor leerlingen voor wie vaststaat dat overwegend een orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden. Wij verzorgen dus ook adaptief rekenonderwijs. Dyscalculie is ws. evenals dyslexie voor een deel van onze leerlingen niet te indiceren vanwege het</p>

	IQ.
<i>X Op onze school is een afgestemd onderwijsaanbod voor leerlingen die hoogbegaafd zijn.</i>	Praktijkschoolleerlingen vallen niet onder de term 'hoogbegaafd'.
<i>X Ons schoolgebouw is toegankelijk en heeft aangepaste werk- en instructieruimtes en hulpmiddelen voor leerlingen die dat nodig hebben.</i>	Het gebouw en de inrichting zijn van goede kwaliteit en aangepast aan de doelgroep. Er is een traplift aanwezig.
<i>X Onze school heeft een aanpak gericht op sociale veiligheid en een aanpak gericht op het voorkomen van gedragsproblemen.</i>	<p>Een bepaald percentage leerlingen van Praktijkonderwijs is niet goed in staat om zelfstandig hulp te zoeken. Daarom wordt standaard in oktober de SAQI afgenomen. Ook als leerlingen niet 'opvallen' wordt dus duidelijk of het sociaal aanvaard voelen voldoende is. De SAQI wordt jaarlijks herhaald.</p> <p>Voorts spelen de coaches en de eerder genoemde specialisten een onmisbare rol in het voorkomen en/of reguleren van gedragsproblematiek. Alle eerstejaars krijgen de training Rots en Water.</p> <p>Tot het standaard curriculum behoren SOVA lessen, drama en coach-uren.</p>
<i>X Onze school heeft een protocol voor medische handelingen.</i>	Wij volgen uiteraard de EHBO en BHV richtlijnen. Ook is 50% van de collega's in staat om te reanimeren en de AED te gebruiken. Voorts hanteren we de spuitrichtlijn voor suikerzieke leerlingen en dat doen we ook voor het verstrekken van medicatie zoals Ritalin, Concerta en dergelijke. De GGD wordt geconsulteerd bij epidemieën zoals griep.

3. De Onderwijsondersteuningsstructuur - toelichting:

Bij dit aspect van de basisondersteuning gaat het om de expertise die in de school aanwezig is om interventies te plegen, de manier waarop dat in de school georganiseerd is, en met welke onderwijs- en ketenpartners wordt samengewerkt.

Aspect	Toelichting
<i>X Onze school beschikt over functie- en taakprofielen die inzicht geven hoe de ondersteuningsstructuur is georganiseerd.</i>	In het schoolplan 2008 - 2012 was een beknopte en thans onvolledige opsomming van taak- en functieprofielen gegeven. Ruimte wordt nu gezocht binnen het Scope-functieboek.
<i>X Onze school heeft een overzicht van de gemiddelde groeps grootte en de beschikbare personeelsformatie per klas.</i>	Zeker, dat is te herleiden vanuit foleta (het formatieprogramma). Zie ook Scholen op de Kaart: de Groene Hart Praktijkschool hanteerde in 2012-2013 een personeel / leerlingratio van 1:6,5 en zit daarmee op het landelijk gemiddelde voor Praktijkonderwijs.
<i>X Onze school beschikt over een overzicht van de gecertificeerde expertise binnen de school.</i>	Per 1 augustus 2016 zijn alle docenten bevoegd. Daarnaast zijn alle specialisten gediplomeerd. Het overzicht is in te zien in Kwaliteitscholen.nl en in Foletaweb.nl
<i>X Onze school beschikt over een overzicht van de samenwerkingsrelaties met externe partners ten behoeve van de ondersteuning van leerlingen.</i>	Ja, dat staat in Scholenopdekaart.nl

4. Planmatig werken - toelichting:

Als een school planmatig werkt, betekent dat dat de school een goede manier hanteert om na te gaan welke onderwijsbehoefte leerlingen hebben, daarop een passend onderwijsaanbod kan organiseren en dat regelmatig evalueert. Als het nodig is, kan de school bovendien aanvullende expertise van buiten inschakelen.

De standaarden die de onderwijsinspectie hanteert voor dit geheel van 'planmatig werken', zijn hiervoor leidend.

De volgende standaarden uit het toezichtkader van de inspectie zijn relevant voor het planmatig werken.

Aspect	Toelichting
<i>X Op onze school ontwikkelen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zich naar hun mogelijkheden.</i>	Het individueel ontwikkelingsplan is daarbij leidend. Het IOP wordt mede door de leerling geschreven. De rubrieken zijn: <ul style="list-style-type: none">• Hoe denk ik (de leerling) over mijn ontwikkeling?• Wat zijn de mogelijkheden van de leerling? (op basis van 'hard' onderzoek)• Wat is het ontwikkelingsperspectief volgens de ouders en de school?• Welke ontwikkelingen maakt de leerling door en welke moet hij in de nabije toekomst doormaken om het gewenste uitstroomprofiel te bereiken?• In hoeverre laat de leerling zien in welke mate hij de doelen heeft behaald?• Op welke gebieden moet extra aandacht aan de ontwikkeling van de leerling worden geschonken d.m.v. een SMART opgesteld HP?
<i>X Onze school biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.</i>	Er is een leerplan Nederlands dat daarbij als basis voor het handelen dient. Streefdoel is niveau 1F en waar dat mogelijk is kan een leerling koersen op 2F. Daarnaast is er een door de logopedist opgesteld woordenschatprogramma. Deze speelt tevens een rol bij de behandeling van spraaktaalproblemen.
<i>X De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op onze school.</i>	Zie Scholenopdekaart.nl; een citaat: Voorts: de school participeert actief in het veiligheidsoverleg van de gemeente Alphen aan den Rijn. In het najaar van 2015 is de RI&E uitgevoerd; er wordt voortdurend gewerkt aan veiligheid in en om het gebouw.

<p><i>X Onze school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.</i></p>	<p>Naast bovengenoemde veiligheidsmonitor (waaruit onder meer de veiligheidsbeleving van de leerlingen blijkt) heeft in het najaar van 2015 een risico-inventarisatie (RI&E) plaatsgevonden. Onderdeel daarvan is het Arbobeleid voor het personeel. De RI&E is geëvalueerd door een bevoegde externe instantie. Daarnaast worden driejaarlijks tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen en personeel uitgevoerd. Ook uit de SAQI, die volgens een toetskalender cyclisch wordt afgenomen, komen gegevens tbv sociale veiligheid. Tijdens coachgesprekken en gesprekken met de leerlingenraad wordt ook gesproken over de veiligheidsbeleving.</p>
<p><i>X Onze school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school.</i></p>	<p>Elementen van het veiligheidsbeleid zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schoolregels • SAQI • Coachgesprekken • ‘Uit-de-les-sturen’ protocol • IOP-besprekingen • Leerlingenraad • Klankbordgroep <p>Het ontruimingsplan is vastgesteld in overleg met de Brandweer en de Gemeente Alphen aan den Rijn.</p>
<p><i>X Het personeel van onze school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.</i></p>	<p>In het document ‘schoolregels’ zijn artikelen hieromtrent opgenomen (met name 1.4, 3.2 en 3.3). De leerlingen worden zowel preventief (SoVa-uur, lessen cultuur en maatschappij, lessen drama, lessen Rots en Water) als curatief (maatregelen genoemd in de brochure ‘schoolregels’) aangesproken op het aanleren en/of onderhouden van positieve houdingsaspecten.</p>

<p><i>X De leraren van onze school stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.</i></p>	<p>We werken niet slechts met temporen niveaudifferentiatie, maar ook 'differentiatie naar belangstelling'. Met name in de bovenbouw wordt veel onderwijs 'op maat en naar belangstelling' verzorgd. Leerling A van een stamgroep kan zich bijvoorbeeld voorbereiden op het behalen van een bromfietscertificaat; en leerling B uit diezelfde stamgroep kan een reanimatie-AED certificaat behalen.</p>
<p><i>X De leraren van onze school stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.</i></p>	<p>Dat hangt van de verschillende vakken af: bij AVO-vakken en de branches Techniek, ZW en Groen kan dat goed, bij de branches Horeca en koken is dat niet altijd haalbaar omdat we geen oneindig aantal ingrediënten in huis kunnen halen en de receptuur voor de leerlingen gelijk is. Soms mislukken gerechten dan ook, maar de docenten zijn goed in staat om alle leerlingen basistechnieken koken aan te leren.</p>
<p><i>X De leraren op onze school stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.</i></p>	<p>Zie bovenstaande cel. Indien nodig passen we het rooster aan aan de behoeften en mogelijkheden van individuele leerlingen.</p>
<p><i>X De leraren op onze school stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.</i></p>	<p>Ja, sommige leerlingen doorlopen de school en worden geplaatst in een baan of op het MBO in drie jaar, anderen hebben vier, vijf of meer jaren nodig. Leerlingen blijven zelden zitten in de zin zoals dat in het overig voortgezet onderwijs wel gebeurt. Ook op microniveau is tempodifferentiatie een normaal gegeven.</p>
<p><i>X Onze school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.</i></p>	<p>Onze toetskalender bevat uitsluitend dergelijke instrumenten. Wat het volgen van competenties betreft maken we gebruik van systemen die ook in het MBO worden toegepast en/of van speciaal voor het Praktijkonderwijs ontwikkelde materialen. Het portfolio wordt gebruikt om</p>

	bewijzen voor het diploma in te verzamelen.
<i>X De leraren van onze school volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.</i>	De IOP's van onze leerlingen worden minimaal tweemaal per jaar bijgesteld en met de leerlingen en hun ouders doorgesproken. De coaches voeren voortdurend en gecontroleerd interventies uit in samenspraak met de andere docenten. Het geheel staat onder supervisie van twee coördinatoren, een voor de onderbouw en een voor de bovenbouw. Zij leiden de IOP-besprekingen.
<i>X Onze school stelt bij plaatsing zo nodig een ontwikkelingsperspectief vast.</i>	Voor en met alle leerlingen van het Praktijkonderwijs moet per 01-08-2012 een IOP worden opgesteld, dat is een verplichting en de onderwijsinspectie toetst daar op. Onze school heeft reeds per 01-08-2008 voor en met ALLE leerlingen een IOP opgesteld.
<i>X Onze school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.</i>	
<i>X Onze school signaleert vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben.</i>	In de vorige cel is beschreven dat we onze leerlingen volgen middels het IOP en ook de ouders en bedrijven spelen daar een rol in. Het betreft een longitudinale aanpak volgens een PDCA-cyclus. De toetskalender en het stage-assessment spelen daarin een belangrijke rol.
<i>X Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt onze school de aard van de ondersteuning voor de leerlingen.</i>	
<i>X Onze school voert de ondersteuning planmatig uit.</i>	In 2015 is hiernaast ook het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) ingevoerd.
<i>X Onze school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning.</i>	
<i>X Onze school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingniveau haar eigen kerntaak overschrijden.</i>	Ja, binnen en via het Samenwerkingsverband VO Midden-Holland en Rijnstreek en in
<i>X Onze school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.</i>	Ja, door de warme overdracht en de gegevens uit het DOD ontstaat een beeld van wat de individuele leerling nodig heeft en daar baseren we ons leerstofaanbod en de pedagogische aanpak op. De coaches en vakdocenten gebruiken daar de door ons beschreven leerlijnen bij. Het leerstofaanbod wordt op

	adaptieve wijze aangeboden.
<i>X Onze school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.</i>	Aan het begin van het schooljaar wordt in het IOP een ontwikkelingsperspectief beschreven. Dat wordt dynamisch bijgehouden en bijgesteld. Tweemaal per jaar wordt e.e.a. geëvalueerd. Ook aan het eind van de onderwijsloopbaan op onze school vindt proces- en productevaluatie plaats (onderdeel inspectiekader).
<i>X Onze school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.</i>	

<p><i>X Onze school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.</i></p>	<p>Dat doen we door de PDCA cyclus te volgen. Bronnen: plannen zoals het formatieplan, schoolplan, jaarplannen. Middelen: www.scholenopdekaart.nl; het jaarverslag en dergelijke. Zie volgende cellen.</p>
<p><i>X Onze school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.</i></p>	<p>Ook hier volgen we de PDCA-cyclus. Instrumenten daarbij zijn o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het schoolplan (met bijlage 'streefdoelen') en • De schoolgids • De toetskalender • Het IOP en het IOP-overleg (o.a. competentieschalen) • Het inspectiekader • De jaarplannen en het jaarverslag. • Gesprekken met de klankbordgroep en de MR
<p><i>X Onze school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.</i></p>	<p>Dat doen we aan de klankbordgroep ouders, de deelraad, de leerlingenraad, het bestuur, de onderwijsinspectie. Middelen daarbij zijn o.a. het jaarverslag, Scholen op de Kaart</p>